

Vogeltrektocht Zeeuws Vlaanderen

De vogeltrek is in weer volle gang. Vele tienduizenden vogels trekken in het najaar naar het zuiden, via de Zeeuwse kustlijn. De vogels zijn bang voor grote watervlaktes. Ze blijven daarom zo lang mogelijk - en in groepen - de kustlijn volgen. Bij tegenwind gaan ze laag zitten en profiteren zoveel mogelijk van de duinen, struiken en bouwsels om uit de wind te blijven.

Wie geluk heeft kan grote groepen kauwen, spreeuwen, koperwieken, vinken, mezen, kraanvogels en kneutjes spotten. Ze keren terug van hun broedgebied naar hun winterkwartier. De lijsters komen uit Noorwegen, pikken hoog boven de Noordzee een noordelijke stroming op en haken daarna aan bij de stroomtrekvogels langs de zuidwestkust van Walcheren. Vorig jaar oktober werden hier tijdens een vogelteldag nog ruim 20.000 zanglijsters gespot.

Zo zijn er ook een groot aantal watervogels die hier de winter doorbrengen. Langs de waterlijn van de Westerschelde zijn een aantal vogelspotplaatsen (vogelhutten en kijkschermen) die we deze keer met natuurvereniging Ken en Geniet wilden gaan bezoeken.

We vertrokken om 08.00 uur vanaf de parkeerplaats van sporthal de Salamander met 17 vogeltrekgeïnteresseerde natuurliefhebbers. De weersvooruitzichten waren gunstig, in het begin nog wat laaghangende bewolking maar deze zou verdwijnen en de zon zou tevoorschijn komen.

Een autotocht van zo'n 5 kwartier via Liefkenshoektunnel (Antwerpen) naar de Emmaweg in Nieuw Namen voor de **Vogelkijkhut (1) bij "Het Verdronken Land van Saeftinghe"**. Dit voormalige poldergebied ten noordwesten van Antwerpen (in 1570 door de zee opgeslokt) geeft goed weer hoe delen van Zeeland er vroeger hebben uitgezien. Diepe geulen doorsnijden het gebied. Het gemiddelde getijverschil bedraagt maar liefst vier meter. De natuurlijke schorren en slikken zijn fantastisch om te zien. In het Verdronken Land van Saeftinghe verblijven 's winters grote groepen ganzen. Met name brandganzen en kolganzen zitten hier dan in grote groepen. De vogelkijkhut hier heeft een binnenruimte die wind- en waterdicht is en ook toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Vermoedelijk is een van de luiken open blijven staan want de vele poepsporen gaven aan dat er vogels binnen verbleven hadden en vermoedelijk ook een uil, gezien de braakballen die we vonden. Het dakterras kon je bereiken via een trap aan de buitenzijde. Toen we aankwamen was het nog behoorlijk heilig maar toch konden we vanuit het dakterras het gebied goed overzien.

Achtereenvolgens zagen we hier; fazant, wulpen, bergeenden, grauwe ganzen, kokmeeuwen, een grote zilverreiger, vink, wintertalingen, vele Kieviten, zwarte kraai, een mooi op een paaltje poserende torenvalk en iets verderop een buizerd, brandganzen, grutto's, spreeuwen, putters, ringmussen, graspiepers, kolganzen, groenlingen, boerenzwaluw, rietgorzen en een kiekendief maar was het nu een blauwe of een bruine, het vogelboek erbij, we hadden duidelijk de witte bovenstaartdekveren gezien dus was het een vrouwtje blauwe kiekendief. Drieëntwintig vogelsoorten, niet slecht om te beginnen.

We dronken hier nog een bakske voor we naar het volgende gebied vertrokken.
Na een rit van een half uur kwamen we aan bij het **kijkscherm van de Margarethapolder (2)**.

In het kader van natuurcompensatie Westerschelde is in de Margarethapolder een nieuw natuurgebied aangelegd. Het gaat om een nat, dras gebied, waar steltlopers, eenden en ganzen fourageren. Daarnaast zijn oude drinkputten, kreken en deels de voormalige inlaagdijk hersteld. Ter plaatse is bovenop de zeedijk een vogeltelpost opgezet. Vanaf die plaats is een prachtig uitzicht over de Margarethapolder, maar ook over de Westerschelde. In voor- en najaar zijn daar veel vogels op doortrek te zien.

Vanaf de dijk konden we zowel de Westerschelde als de Margarethapolder bekijken en vanaf deze plek zagen we; scholeksters, wulpen, tureluur, oeverlopers, zilvermeeuwen, zilverplevieren, rotgans, kleine zilverreiger en kokmeeuwen aan de Zeedijkkant en in de polder zagen we dodaarzen, meerkoeten, kuifeenden, wilde eenden, fazant, ekster, houtduif, aalscholvers, watersnip, Kieviten en groenpootruiter. Vanaf deze plaats toch ook weer 20 vogelsoorten.

Het werd tijd dat we onze lunchplaats gingen opzoeken.
De lunch gebruikten we in Hoofdplaat bij Hotel-Café-Restaurant "**De Vriendschap**" (3) .
We lieten ons o.a. de uitsmijters, pannenkoeken, nasischotels of halve haan goed smaken.

Na de lunch een kort ritje naar **Vogelkijkhut Nummer Een (4)**.

De Westerscheldekust tussen Hoofdplaat en Nummer Een ligt direct langs zeer diep water met hoge stroomsnelheden. Er zijn dan ook in de loop der eeuwen veel dijkdoorbraken geweest. De aanwezigheid van een reeks inlagen ter plaatse moest het landverlies bij het optreden van calamiteiten verkleinen. Een moderner maatregel om de kwetsbare kustlijn te beveiligen vormde de aanleg van een soort brede voorberm voor de aanwezige zeedijk. Dit Voorland van Nummer Een was tot voor kort een egaal en eenvormig gebied, boven het bereik der getijden en daarom met zeer beperkte natuurwaarde. In 1994 is er een natuurontwikkelingsplan gerealiseerd, waarbij het geheel een aantrekkelijker inrichting heeft

gekregen. Het voorland omvat nu onder meer een hollestelle, een gevarieerd schor en een vogeleiland. Het vogeleiland is aangelegd ten behoeve van pioniervogels zoals sterns en plevieren, maar het zal waarschijnlijk ook een functie krijgen voor overtijende steltlopers. De nabijgelegen Hooge Platen en de schorren voor de Paulinapolder behoren tot de rijkste buitendijkse vogelgebieden in het Deltagebied.

Ook op deze plaats hadden we twee mogelijkheden, of boven op de dijk vanuit de hut of onder aan de dijk in het aangelegde natuurgebied waar voornamelijk een grote groep grote Canadese ganzen verbleven met smienten, wintertalingen, bergeenden, kleine zilverreiger maar ook een tweetal Indische ganzen. Boven op de dijk zagen we aalscholvers, kieviten, wintertalingen, smienten, tureluurs, oeverlopers, steenlopers, wulpen, bergeenden, wilde eenden en een grote groep kbv'tjes (kleine bruine vogeltjes, een term onder vogelaars). Er vloog een grote groep vogels op en neer die we niet thuis konden brengen in de vlucht en als ze naar de grond gingen vielen ze in het hoge gras zodat ze weer niet te determineren waren, toch nog 13 vogelsoorten op deze plaats.

Om kwart over twee vertrokken we naar het twintig minuten verder gelegen Breskens voor een kort bezoek aan de **Telpost bij Breskens (5)**

Telpost Breskens staat bij veel vogelaars bekend als de plek waar je in het voorjaar geweldige trek kunt meemaken. Op goede dagen kunt u wielewalen en purperreigers over het strand zien vliegen, op hun lange trekroute, terwijl rode en zwarte wouwen langs de dijk vliegen. De monding van de Westerschelde ter hoogte van Breskens vormt voor noordwaarts trekkende vogels een keuzepunt of zij de trek in oostwaartse richting over land voortzetten of dat zij de Westerschelde oversteken en hun weg in noordelijke richting vervolgen. Op de duindijk ten westen van Breskens is op initiatief van de regionale natuurbeschermingsvereniging Het Duumpje een trektelpost gerealiseerd. Het is een eenvoudige, onoverdekte voorziening, die voor waarnemers mogelijkheden biedt om in de luwte te staan en de kijker of telescoop op de kruisvormig opgestelde schermen te laten rusten. De trektelpost heeft vooral voor ervaren waarnemers veel te bieden.

Na dit korte bezoek aan de telpost vertrokken we naar het weilandenreservaat De Blikken bij Groede. Een weilandreservaat van 45 ha in West Zeeuws-Vlaanderen, met tussen het groen van de weilanden een gecompliceerd patroon van watertjes. Slingerende kreekjes en oude drainageslootjes doorsnijden het gebied. Het gebied heeft grotendeels zijn huidige vorm gekregen in 1583, toen het gebied bewust werd geïnuundeerd tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Door de eb- en vloedbeweging ontstond een reliëfrijk landschap, doorsneden met krekken. Na de vrede van Munster in 1648 werd het gebied geleidelijk weer in cultuur gebracht.

De vogelkijkhutten zijn; **Vogelkijkhut "Hof van Scheerens" en "de Sluiswachter" (6).**

Tijdens de voorbereiding van de tocht hebben we hier vele mooie waarnemingen gezien, echter vandaag is het wat minder maar toch vanuit de twee hutten; grauwe ganzen, kolganzen, kieviten, twee goudplevieren, wilde eenden, slobbeenden, een zestal zwarte ruiters, brandganzen, meerkoeten, ekster en een vijftal opvliegende kramsvogels. Toch weer goed voor elf vogelsoorten, waarmee het totaal van deze dag komt op 47 vogelsoorten.

Na het bezoek aan deze vogelspotplaatsen gingen we aan het eind van de middag (rond half vijf) weer huiswaarts voor een lange autotocht van 160 km, via de 6600 meter lange Westerscheldetunnel, zodat we in het begin van de avond (kwart over

zes) weer in Dongen arriveerden.

Wederom een mooie tocht met een leuke groep natuurliefhebbers. Eenieder bedankt voor zijn of haar inbreng en tot een volgende keer.

